

sin Juleferie, hvis man havde kunnet udrette noget derved, men det var ganske haabløst — og det antager jeg, at de, der den Gang var ved at blive grebet af Panikken, nu vil kunne se — at tænke paa at løse Industrikrisen i Løbet af ganske faa Dage. Det lod sig ikke gøre; ja, selv om vi havde arbejdet energisk paa det, kunde vi ikke have løst Spørgsmaalet før næste Jul igen; det er, som bekendt, ikke løst den Dag i Dag.

Der var, som sagt, den Gang ved at gaa noget af det, jeg kalder Panik, i Krisespørgsmaalet. Jeg erindrer, at da jeg kom hjem, blev jeg underkastet et Interview af Redaktøren af „Aalborg Amtstidende“; Interviewet findes offentliggjort dér i Bladet, og jeg mener i Virkeligheden paa det Tidspunkt at have set saa nogenlunde rigtigt paa Forholdene til Trods for, at jeg selvfølgelig blev udraabt som den argeste Industrifresser paa Grund af de Udtalelser, jeg kom med. Mine Udtalelser gik ud paa, at det at hjælpe Industrien som Helhed, det lader sig ikke gøre. Vi møder her det ulykkelige Forhold, at enhver enkelt industridrivende, der kommer til os, har denne Følelse: I kunde meget let redde mig, hvis I vilde. Og det maa jeg indrømme, at den enkelte Industri vilde vi kunne hjælpe; jeg ved ikke, hvem det skulde være, man ikke skulde kunne komme til Hjælp. Men derfra og til at hjælpe Virksomheder i Tusindvis, er der et stort Spring; det lader sig ikke gøre, det vokser os økonomisk fuldstændig over Hovedet.

Jeg hævdede altsaa paa det Tidspunkt, at en almindelig Løsning af Krisespørgsmaalet gennem Hjælp til alle var økonomisk uoverkommelig for Landet, det være sig, enten man tænker sig Spørgsmaalet løst gennem Importregulering eller gennem Toldforanstaltninger eller gennem direkte Tilskud. Men paa den anden Side var jeg fuldstændig klar over og udtalte ogsaa, at der kan komme Tilfælde med enkelte Industrier, som vi maa være interesseret i ikke at lade gaa til Grunde, og som vi derfor maa hjælpe, det være sig paa den ene eller den anden Maade. Jeg skal sige, at den Form, som vi er kommet ind paa nu til sidst, er ikke den Form, jeg holder særlig af, men var der ingen anden Vej farbar, medens den var det — jeg siger det altsaa hypotetisk: var den Vej farbar, medens ingen andre var det, saa var det vor Pligt at forsøge at gaa den Vej. Jeg afviser fremdeles paa et hvilket som helst af de Trin, som kommer senere, Kravet om at hjælpe Industrien som Helhed, men

vi kan finde Veje til at hjælpe de enkelte, som paa Grund af deres særlige Forhold er kommet særlig i Klemme; jeg pegede yderligere det omtalte Sted paa, at den direkte Støtte i Virkeligheden er den lettest over-skuelige og derved den mindst farlige Vej at komme ind paa.

Vi kommer saa til Tiden efter Juleferien 1920. Der blev da forelagt enkelte Ting, som fra Ministeriets Side var blevet udtænkt til Hjælp for Industrien paa forskellige Omraader, og disse Ting udvidedes efterhaanden. Det, jeg sigter til her, er de saakaldte 8 Punkter. Dem var der ikke lige stor Begejstring for; der var ikke lige varm Tilslutning til dem alle sammen fra alle Sider, men dem er vi dog i Hovedsagen blevet enige om i Tidens Løb. Derfor skal jeg ikke opholde mig ved dem. Det var imidlertid en Begyndelse og en Begyndelse, som jeg er vis paa paa mange Omraader har været til Hjælp for de enkelte.

Det næste Skridt, der kunde være Tale om at gøre til en Ordning af dette Spørgsmaal delvis — jeg har utrykkelig sagt, at i sin Helhed lader det sig ikke ordne —, var Toldforanstaltninger. Toldlovsforslaget, som blev forelagt i Fjor, og som jeg venter forelagt igen inden ret længe, fastholdt fuldt ud Venstres gamle Krav, Frihandelslinien; og lad mig tilføje, Venstre fraviger utvivlsomt aldrig den Linie som Hovedprincip. Ved Siden af Frihandelslinien indeholdtes i Forslaget Værditolden som Hovedprincip i Modsætning til den tidligere Vægttold, og lad mig gentage, som det er blevet udtalt her med en Vending andetsteds fra, at Værditolden een Gang sat paa Dagsordenen gaar aldrig mere ud af den. Det maa man være klar over. Jeg vil yderligere i denne Forbindelse minde om en Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Rode, der overfor en Henvendelse fra Handelsstandens Side sagde, hvad jeg er ganske enig med ham i, at hvis Striden i sidste Instans kommer til at staa mellem Værditoldprincippet og Kreditoplagssystemet, saa sejrer Værditoldprincippet, og Kreditoplagssystemet faar saa gaa til Grunde. Men det var utvivlsomt ikke det ærede Medlem Hr. Rodes lige saa lidt som det er min Tanke, at Værditoldprincippet har nødig at ødelægge Kreditoplagssystemet, utvivlsomt ikke; det, det gælder om, og som begge Parter staar sig bedst ved, er at finde de Former, hvorunder disse to Ting kan komme til at virke sammen, for de maa i Tidens Løb arbejde sammen.

Altsaa, Frihandelslinien og Værditolden er de to Grundprincipper i det Toldlovsforslag, som den højtærede Finansminister